
Čeští vědci mrhají penězi

Čeští vědci mrhají penězi

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

2.10.2013, Autor: Luboš Kreč, Petr Honzejk

VLÁDA POČÍTÁ NA ROK 2014 S MÉNĚ PENĚZI NA VÝZKUM, NEŽ PLÁNOVAL MINULÝ KABINET

Premiér tvrdě zkritizoval výkony českých vědců. Reagoval tak na výtky, že jeho kabinet v rozpočtu na rok 2014 málo myslel na vědu. Přidělil jí o 1,3 miliardy méně, než chtěl tým Petra Nečase. „Peněz je dost, jen se s nimi velmi špatně hospodaří,“ říká Jiří Rusnok v obsáhlém rozhovoru pro HN.

Na vině je podle něj špatně fungující Akademie věd a také systém hodnocení výsledků výzkumu. „Musí nastat mnohem tvrdší hodnocení. Průměrné a podprůměrné se nechává být, zůstává bez sankce. To je systém, který není dlouhodobě udržitelný. Vědci křičí, že nemají prostředky na excelenci, my jim říkáme, že když odbourají podprůměr, zbudou jim peníze na excelenci. Ale to prý nejde,“ pustil se předseda vlády do vědeckých špiček.

Šéf Akademie věd Jiří Drahoš nemohl včera Rusnokova slova komentovat, vrátil se totiž s rodinou ze zahraničí. „Jsou to ale závažná obvinění, budeme na ně jistě reagovat,“ vzkázal pouze jeho mluvčí Jan Martinek.

Politici jsou opatrní Právě na Akademii věd mířil premiér svou kritiku především – instituce je prý neefektivní, málo vydělává na vlastních patentech, z jejich více než padesáti ústavů by mohlo být jen třicet.

Podle Rusnoka by řešením, jak českou vědu nastartovat, mohla být změna na vládní úrovni. Ministerstvo školství by se podle něj mělo rozdělit na dva úřady: jeden by měl na starost výzkum a vysoké školy, druhý střední a základní školství spolu se sportem a kulturou. Akademie věd a její ústavy by se pak mohly v podstatě rozpustit v novém ministerstvu.

„Neformálně možná zkusím některé politiky přesvědčit, nic ale sepisovat nebudu. Nebudu se trápit všemi bolestmi této země. Ono to stejně skončí tak, že vám všichni vynadají,“ připustil Rusnok, že jeho vize nejspíš jen tak neožijí.

Politici ale s částí z nich souhlasí. „Určitě je třeba nastavit lepší systém hodnocení výsledků vědecké práce,“ komentoval premiérový názory pravděpodobný budoucí ministr školství za ČSSD Marcel Chládek. Dodal ale, že rozdělení resortu není něco, co by levicová vláda dělala: „Naopak chceme víc propojit vysoké školy s těmi středními.“

Naopak bývalý ministr školství za ODS Petr Fiala říká: „Výzkum nepotřebuje další revoluci, ale stabilitu, dodržení podmínek, které stát slíbil, a důslednou kontrolu využití finančních prostředků.“ Někdejší rektor Masarykovy univerzity v Brně také tvrdí, že je chybou, že vláda vědě seškrtala rozpočet.

Děti s tablety Je to poprvé, kdy Jiří Rusnok detailněji popsal, jak si představuje, že by se Česko mělo připravit na budoucnost: „Kdyby to šlo a kdybych měl peníze a jistotu, že budou lépe využity, tak bych je věnoval do základního školství, možná dokonce hlavně na první stupeň a možná i do předškolního vzdělávání. Tam podle mě už dnes ztrácíme kvalitu budoucích generací.“

Premiérovou představou je, že žáci se už v první třídě začnou učit anglicky, dnes to je až od třetí třídy. „A škola jim rozdává tablety a budou dělat věci na tabletech, nebudou se trápit, jestli písmo Comenius nebo jiné je lepší, nebo horší, protože v životě rukou psát nebudou,“ nastínil Rusnok.

—